

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.42. Vides hanc mulierem? Opponit se Christus illi, qui hanc voluerit se illi ouem eripere. Hæc est illa gloria earum quæ sunt eius, de qua Isaias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

§i 42. Vides hanc mulierem? Opponit se Christus illi, qui hanc voluerit se illi onem eripere. Hac est illa gloria earum que sunt eius, de qua *Isaias*.

118 **A**lio licet modo signum illud onium expere, de quibus Saluator ait: *Non rapiat eius quisquam de manu mea.* Quia defensor ipse prodit in eos, qui illas impugnat. Nihil Deo sic proprie conuenit quam eorum suscipere protectionem, qui confugiunt ad diuinæ manus eius subsidium tutissimum. Iudicauit Lot indecens sibi non se opponere toti ciuitati Sodomorum, quo peregrinos aduenas incolas leuaret, qui in domum

Gen. 19. 8 eius cõsuperant: *Viris istis nihil mali faciatur: quia ingressi sunt sub umbra culminis mei.* Quanto magis eos Dominus tuebitur, qui ad diuinum ipsius recurrerint auxilium: singulis eorum per Salomonem promittit: *Dominus erit in latero tuo, & custodiet pedem tuum, ne capiaris.* Consideres, velim inter alia quatuor, omnia, quibus Dominus suos appellat: primò suos vocat opes suas & facultates. Hoc SS. PP. intelligunt in parabola illa à Christo p̄ oposta, quia seipsum inscribit sub simbolo p̄potentis Domini, qui bona sua distribuit seruis suis, vt illis lucraretur, quò declarate voluit, quod suos commendat fideles ac animas P̄latis p̄dicatoribus & ministris suis: hæc namque sunt eius bona oues, & greges: *Nos uti-*

Orat. 1. de pace quo incipit: *Linguam meam, circa res hereditatem tuam, designans, quod hereditas illius & bona sunt amicitie.* Legunt alij: *Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, designans, quod hereditas illius & bona sunt amicitie.* Legunt alij: *Postula à me, & dabo tibi diuitias populorum.*

Itaque hæc sunt eius bona, hereditas, vinea, domus, & regnum, & in ijs omnia sua videret bona comprehendere. Hinc capimus, quòd alias expendimus de nomine, quòd sibi singulariter adscripsit: Ego sum Deus Abraham, Deus Isaac, & Deus Iacob: sunt etenim illi, eius ciuitates, & regna, quos plurius æstimat, quàm Rex Dominus noster sua, dum ait: Rex Calthæ, Leonis, Arabiæ, in gloria &c. Secundò vocat illos honorem suum. ad Cor. ac gloriam, sic interpretantur Diu. Chryostom. b In c. 8. a. & Diu. Thom. b illa verba Apostoli. c. *Apostoli & c. ad Cor. B̄clesiarum, gloria Christi: q. d. sunt Apostoli, l̄it. 3. ad P̄dicatores, & electi eius, gloria illius: etenim illi sunt, qui eius honori prospiciunt, & de quibus 2. Cor. 8. bus ipse gloriatur: hæc namque est gloria Dei,*

quod agit, operatur, & in fernis suis disponit, & illi sunt, qui totis nituntur viribus, vt ipse glorificetur. Idcirco illos pariter agnominat per vatem Zachariam equos gloriae. *sc. & P̄quis eos Zach. 10. 3. quasi equum gloriae sue in bello.* Tertio vocat illos pupillam oculi sui: *Qui vos tangit, tangit pupillam oculi mei.*

Tandem illos nominat animam suam. Sic in L. 3. Mor. sensu Allegorico interpretatur Diuus Gregorius c. 31. quod Dominus ait diabolo, dum illi petitam concedit licentiam Iob infestandi: *Ecce in manu Iob. 1. 6. tua est: verumtamen animam illius serua.* Sicut autem Iob expressam prætulit Christi figuram, Cur anima voluit verbis illis in sensu mystico, profumata illud declarare mysterium quòd cum diabolus Christum optaret impugnare, liberam illi Pater ecclesiis plenamque concessit licentiam, vt pro libidine sua votoque fureret in Redemptorem nostrum, cuncta quæ habet, vt manus illius tradens, excepta nihilominus anima illius. Hoc est, delicti diabolo potestatem in illum exercendi pro voluntate & potestate quælibet, in caput illius, oculos, os, humeros, pedes, manus corpus, nihil excipiendos. Hoc Christus ministris ait Satanæ eo tempore, quo à Patre, eius contumque tradebatur potestati: *Hæc est hora vestra & potest. Luc. 22. 53. hæc tenebraturum.*

Clarè pater quàm exactè & immaniter hanc diabolus impleuerit licentiam: cum nihil in Redemptore nostro reliquerit, quod tormentis non affixerit atrocioribus, caput spinis, oculos velos, os felle & aceto, maxillas alapis & pugnis, eolum funibus, humeros verberibus &c. Porro quæ fuit hæc anima, quam sibi reseruauit indemnem, quam noluit à diabolo excresci & torqueri: *Pe. Ioan. 12. 8. rumtamen animam illius serua?* An non accessit, vt Christi animam in cruce configeretur? Vtique, sed nomine animæ suæ, ex mente D. Gregorij suos intelligit electos, quos in persona signat Apostolorum: vnde tradens seipsum, quatenus in eam Satan sibi traditam exequeretur potestatem, ait ministris: *Si ergo me queritis, finite hos adire.* Cui subiungit Euangelista: *Vi sermo Iesu impleveretur, quem dixit: Quia quos dedisti mihi, non peridi ex eis quemquam.* Itaque dilectos sibi vocat animam suam.

Hæc igitur quatuor nomina perpende: bona, honorem, pupillam oculi sui, & animam suam, quibus declarat, quanti faciat illos, quando quidem in illis omnia eius bona comprehendendi acriter videantur. Quatuor eorum genera possidet huius demo: quædam exteriora facultatum: alia media fensæ dignitatis & honoris: alia corporalia, & alia animæ:

anima: nullum inuenies honorum tuorum, quod his non comprehendatur. Hinc cura nascitur quâ hæc diligens tueris. Quam seriò se Rex opponit aduersarium inimico, qui tollere illi nititur seu regnum seu ciuitatem? Tu vetò quam acriter in eum exurgis, qui tibi molitur auferte facultates? Deinde in illum qui nominis tui derogat aslinationi: quo peccatore furis in eum qui corpori tuo nocere contendit? quid dicam de eo qui conatur animam tibi deprædare? Ecce quo loco iusti sanctique apud Deum habeantur: eius sunt spes honor, præcipua pars corporis oculorum palpebræ, & anima. Hoc supposito, quæ non sedulitate illos proteget, & quo animo non se illi opponet, qui manus illis velit injicere violentas? *Dextera sua reget eos*, ait Salomon, *Et brachio sinistro suo defendet illos*. Ad eorum proficit tutelam, iisque se fortiter opponet, qui conantur illos de manibus suis eripere.

Sap. 5. 17.

IV. Etiam sponsa dicitur.

Si his addas quod anima iusti, sit illius sponsa, nec sponsus vllus est qui feruentiori, vel tam feruenti sponsam amore prosequatur, aut eius honorem æmuletur, quam igitur censet acriter in eius accurret protectionem? quid est, quod vir honorabilis studiosus amplectatur, quam sponsæ suæ defensionem in honoris eius & castitatis illudorem. O anima secura consiste, si talis sis, qualem te esse conuenit; & tuis in tribulationibus confide Deo: ad eum spectat etenim tibi subuenire: hoc age, quod primæ præcepit mulieri: *Ad virum tuum conuersio tua*. Nec timueris, quod primum imitatus sit spòsum, qui cernens illam aduersitatibus obrutam, nedum eam non suscepit tuendam, imo potius suisque illi voluit imponere protectionem. Sponsus est fidelis, si quis vllus: tanta sedulitate peruigil, vt nec dormitet custodia intendens animarum suorum electorum: eo modo quo Ioseph in se suscepit defensionem, quem nec momento temporis deseruit, nec venditum, nec captiuum nec falso accusatum testimonio, nec inclusum ex gattulis. *Hæc venditum iustum non dereliquit, sed & peccatoribus liberauit eum, descenditque cum illo in fossam, & in vinculis non dereliquit illum donec afferret illi scapulum regni, & potentiam aduersus eos, qui eum deprimebant, & mendaces ostendit, qui maculam erunt illum &c.*

Gen. 3. 16.

De Hom.

31. n. 8.

Sept. 10. 13.

Gen.

49. 24.

Diuina planè fuerunt verba Iacob acta referentis Ioseph: *Sedit in forti arcu eius, & dissoluta sunt vincula brachiorum, & manus illius per manus potentis Iacob*. Arcum suum Deo tradidit: omnem etenim suam fortitudinem, viresque diuinx tradidit potestati, iisque, quo defenderetur

tensui: se esse securiorem. Domine protege me precatur, cum soli tuæ defensionis spem meam commiserim vniuersam. Notauit modernus Auditor ex Hebræo verba hæc turgere mysterijs. *Per manus potentis Iacob*. Illud *Potentis* in Hebræo scribitur *Abbir*: prima littera *Ab* Patrem significat, secunda *Per* denotat filium, & tertia *Reseh ruach* Spiritum S. indicat. Ecce filius medius inter Patrem & Spiritum S. collocatur, in confirmationem quod ad defensionem iusti, qui se diuinis tradit manibus illi communicet Filius, Patris, & Spiritus S. tantam, quanta indiget, virtutem & potentiam ad su. protectionem. Quomodo castissimam defendit S. annam, quæ sub eius confugit alas vt ouis ad Pastoris vmbra culum? Hoc tibi persuadeas quod si diuinis te tradas manibus, atque ouem illius te reddas, te tuebitur, te proteget, te conseruabit, sic vt nullus tibi noceat, imo potius, vt quodcumque tibi fuerit aduersarium, in tuum cedat hoc emolumentum. Ita descendit Apostolos, quando per mundum Dei verbum disseminabant, mille circumdatos aduersitatibus: ita Martyres tormentis examinatos animauit: ita S. Iob tot honorum oppellum iacturis tutatus est & crexit: ita populum suum per amentia gradientem deserta protexit incolumem ad terram tendentem promissionis: hoc etiam declarare voluit in illo facinore, teste D. Cyrillo Alexandr. quando Balaam præstigiator procedebat populo maledicturus: se ipsum enim in persona statur Angeli Balaam aduersarium euaginato gladio terribilem, mortemque illi minitantem, quasi dicat quicumque populo huic nocere præsumperit, sciat arduum sibi mecum esse negotium.

Quam aptè canebatur hic psalmus ille: *Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione Dei caeli commorabitur &c. Non accedet ad te malum &c. Angelus suus mandauit de te. Quid miramur, inquit D. Chrysolto. quod Deus in tui non prodeat defensor protectionem, ac permittat te grauibus inuadat iustitias, paupertas virgeat, torquetur infamia, mille premit calamitates, si non sis de ouibus illius sed lupus rapax, vulpes dolosa, serpens veneno plenus mortifero, animal immunum, volutabro carnalium immetus cupiditarum: Non lupos, sed oves curat, & pascit. En tibi, qualiter suam hanc tueatur ouem, quæ sub vmbra manuum illius tremula confugit, pedibus illius humiliter prostrata: nec enim patietur, vt eam quisquam inde diuellat repugnantem. Accedit moesta Sunamitis ad pedes Elisei offusa lacrymis, illos constringit, illos fletibus rigat copiosis,*

Coyno.
à La-
pido.
V.
Hanc
Jacob
xii
prote-
ctione.

Lib. 6. de
adora. in
siri.

Nu. 22. 23.

Qui Ps. 90.

D. CHR.

Ho. 3. 4. in

Maith.

Tom. 2.

Oves nō

lupos

tuetur.

piofis: videt illam discipulus Giezi, & fremens ac indignans, quasi nimiam accensum temeritatem, *Voluit eam amoveri.* Confestim eius Propheeta suscipit protectionem. Sinito illam, sinito: necis enim animæ illius angustias, cordisque afflictionem: *Dimittite illam: anima enim illius in amaritudine est.* Idem Dominus agit cum Pharaone, idemque fecit cum Pharaone, ut prælibauimus. Egrediuntur filij Israël de Ægypto atque in terram per gunt promissionis, Deo vero seruiturii & sacrificia oblaturi. Confestim furit in eos persecutor Pharaon, cunctique fremunt Ægyptij illos insequentes superbi nimis. Heu Domine mi, clamat Moyses quid faciemus? Hoc facietis inquit ille, ta: ebitis vos, stabitis vos otiosi, quando quidem sub meas confugeritis alas, vestra me tangit protectio, defensor exurgam, omnes confundam, prosterenam omnes, omnesque humilia-

4. Reg. 4.
24.
VII.
Et illis
quidem
tacentibus.

Exod. 14.
13.

120

VIII.
Christus
Magda-
lenæ de-
fenfor.
D. BERN.
Serm. 3. de
Assump-
tione.

Stat: & videtis magnalia Domini: vestra ebitis, & Dominus pugnavit pro vobis.
O quam integrè hoc hodie cum hac peccatrice periclitata: regressa namque de Ægypto, viam arripit versus terram promissionis, cæli scilicet regionem, Christum intelligo, cuiusque pedes sanctissimos: *Ego sum via* Quam furens per Pharaonem erumpit diabolus, illam conatus confusione percellere. Quanam hæc est mulier? vilis, infamis peccatrix, scortum, quæ solo suo contactu potest inquinare, & labe conspergere sanctissima: *Hic si esset Propheeta &c. quæ & qualis est mulier, quæ tangit eum: quia peccatrix est.* Obmutescit sanctissima Magdalena. *Vos tacete, & Dominus pugnavit pro vobis.* Quæ gloriæ dignitas huius potest peccatrici dignitati comparari, quærit D. Bernard. cum ipse Deus in eius defensionem arma sumat, causamque ipsius defendat ipsa infinita Dei sapientia: atque ita serio & veraciter suis recipiat eam sub alis protegendam; ut quotiescumque quisquam illi faceret negotium, eius causam non suam æstimet, ut noloerit, vel vitium pro se loqueretur verbum. Ita licet hic inspicere, ita postmodum patebit, dum eam Martha soror ad pedes Domini cernens attentam, illam ut in certem accusat & socordem, atque à Domino postulat ut illi præcipiat, quatenus inde assurgat, & manum adhibeat gnava auxiliarem; & quando Iudas illam prodigalitatis accusat ob superfluum vnguenti in Christi caput effusionem in Bethania: *Vide prerogativam Mariæ, quæ Iesum in omni causa habet advocatum.* Indignatur siquidem Pharisæus, conquisitur soror, etiam discipuli murmurant: ubique Mariæ tacet, & pro ea loquitur Christus. O serui Dei quam esse potestis securi? si nam Hieron. Bap. de Lantz. Tom. III.

que ex animo ad eius fugiatis protectionem, nequitiam patietur, ut vestri vobis dominentur inimici: etenim ipse vestram suscipiet ita defensionem, ut nec vobis noceat Satan suis fraudibus impostor, nec suis mandas insulis clamoribus importunus, nec vigeus famis inedia, nec minax persecutio, nec languescens infirmitas. An hinc alia est gloria comparanda? quis subditus vniquam tali est gloriatus, ut proprius Rex tantam eius susciperet curam, ut ipse per seipsum prodiret in aenam in quemlibet, qui subdito illi malum, damnumque inferre conaretur? Hoc eleganter expendit vates Isaias subsidium exponens, quo Deus oibus suis succurrit auxiliator: *Et creavit Dominus super omnem locum montium IX: Sion, & ubi invocatus est, nubem per diem, & signum. Hoc munus & splendorem ignis flammantis in nocte super Isaias enim omnem gloriam protectionis. Prouidebit Deus prædixit illis qui ad domum eius confugerint eumque Isai. 4. 5. de vero corde invocauerint nubem & fumum per diem, & ignem clarissimum ac resplendentem per noctem.*

Misericordiam commemorat à Deo præstitam, Israëlitis: *Eduxit eos de Ægypto. De Ramesse iter arripuntur in Socoth, de Socoth, in Etham: Dominus autem præcedebat eos ad ostendam, Exod. viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut dux esset itineris utroque tempore, X. re: usquam desuit columna nubis per diem, nec, Et præcolumna ignis per noctem coram populo. Præclara sunt beneficia contulit Deus electis populi sui, fuit in illos eripiens de Ægypto, de cunctis eis prospiciens necessarijs: aquam educens de petra, panem de celo & coturnices, aperuit illis mare per meandrum & c. Arriam hæc omnia superavit columna illa populo concessa, quo tempore solita diuis inuaperambulabat: columna nubis & ignis, illi eximium umbraculum de die per nubem ne solis radijs exuretur, & nocte per ignem, quo noctis primas & frigora non pateretur: nec vnguentum illum deseruit. Licet D. Hieron. ym. indicet, quod columnam illis non concesserit, donec in Etham peruenissent, quæ fuit tertia mansio. Porro nihil aliud inuenit, quam significare, quod tunc prima vice de illa mentio habeatur, in tertia nempe mansione. Sed quam primum egressi sunt de Ramesse, ipsos columna semper comitata dicitur, nec vnguentum deseruisse.*

Nonnulli dicunt duas fuisse columnas, alij vnicam quæ de nocte parebat velut sol omnes illuminans, de die vero nubis instar sese extendebat ut umbraculum: *Deducit illos in via mirabili & fuit illis in velamento dei & in luce stellarum* per

Sap. 18
4.

per noctem. Nocturni sol splendida fulgebat : *Salem sine lesura boni hōspitiū praestitisti eu. g. d. Hoc effecisti vt columna dux esset praecedens , vt sol clarissimus quo populus illuminaretur , sol non laedens, sed illuminans Sol erat, sed calore suum neminem exurebat , aut erat molestus : etenim sua tantum illos luce recreabat, qua per offusas nocturnas tenebras securē graderentur : talisque apparebat , quando in Ethiam Pharaonis aduentum perceperunt : haec etenim columna , castra praecedens , ad posteriores se recepit legiones media inter populum & Pharaonicam Angelolo dirgente: ex indicio Caietani: Tollens se Angelus Deus qui praecedebat castra Israel, ubi post eos, & cum eo pariter columna nubis peiora dimitiens post tergum stetit, inter castra Aegyptiorum ; & castra Israel: & erat nubes te nebrosa & illuminans noctē: ita vt ad se inimicem toto nocturno tempore accedere non valerent. O quanta haec columna : censebatur Hebraeorum numerus tres miliones superare praeter gregum armenta infinita & ipsa sola sufficeret tanto numero populum ; tantaque vmbra completi legiones. Attende quale prodigium: vna eademque columna nubem producat tenebrosam instar fumi, & claram, quae nocte illuminet : ipsi Aegyptijs tenebrosam : vt viam qua progrediantur, non capiant : Israelitis vero fulgidam ad instar iubaris solis, quibus ministrat lucem, qua se saluos ab inimicis protegant, nec tamen ab ijs videantur. Hoc innuit vaticinus I. 4. *Per diem fumum, & splendorem ignis flammantis in nocte.* Illo splendore illustrati mare rubrum non verentur intrare Israelitae O quam gloriosa fuit illa protectio? quid tandem? *Respicienti Dominus per columnam ignis & nubis: interfecit exercitum eorum.**

XI.
Per fumum protectio capitur. In c. 4. I. 4. Ios. 2. & Act. 2. 19.
Et per haec omnia declarat Spiritus S. quod Deus ad suorum prodibit defensionem i' his de die nubis & fumi ministrans, vmbraclum: *Nubem per diem & fumum.* Per fumum non intelligas mouet D. Hiero. quidquam mali, sed vmbraclum instar fumi leuissimum enim audivisti (inquit) quod inter gratias & dona Spiritus S. quae praesciunt, Joel numeravit, & D. Pet. recensuit, annuemetur donū fumi: *Effundam de spiritu meo &c.* Dabo prodigia &c. sanguinem & ignem, & vaporem fumi. Et de nocte: *Splendorem ignis flammantis.* His symbolis exponere voluit Isaias quam fortiter suos Deus praemuniat. Primum: subrogat illis quidquid ad iter versus caelum capiendum est necessarium: illis ministrans non aquam, sed sanguinem suum in suavissimum potum: non manna, sed carnem suam in diuissimum cibum, sua Sacramenta, sua dona, gratias suas, sic vt nihil illis desit: *Ita vt nihil uobis desit in uilla gratia.* Verum tamē superat haec omnia gloria quaedam ineffabilis, diuina nempe protectio, qua ipse Protectio eorum in se suscipit defensionem, nocturnae diuinae, in aduersitatibus & prosperitatibus, in salute & quantum infirmitate: contra Princeps tenebrae: unum nomis ne designatos noctis: & contra homines, quos de die conspiciunt: *A sagitta volante in die, & negotio perambulante in tenebris.* Quoniam huic est gloria comparanda? *Super omnem gloriam protectio.* Ipse defensor adest, ipse se suos tuetur, ipse recipit, ipse repellit impetus: *Ego ero ei murus ignis in circuitu.* Ego futurus sum illi propugnaculum aereum, quicumque namque in illum vel lapidem iecerit, sciat illum in eius caput reuersurum. Ita Phariseos excepti in Apostolos insurgentes, eosque inurbanitatis accusantes, quod manus ante prandium non abluerent. Ita similiter nunc agit, huius mulieris defensor acerrimus. Quis huic aliam comparauerit gloriam? Quis vquam reoalem defensorem talem adsciuit aduocatū? An quis vquam suarum habuit laudum praecognitionem elegantiore? O quam ex animo Christus huius mulieris extollit encomia!

§. 43. Remittuntur tibi peccata tua. Velut
qui sua Christus huic mulieri vitam largi-
tur sempiternam.

Habes hic aliud indicium, de oīu' suis à 111
Domino declaratum, dum ait: *Vitam aeternam dabo eis.* Hoc heri explanauimus fieri per gratiam, & haec illi dedit: hoc etenim verbis illis indicatur: *Remittuntur tibi peccata tua.* Remissio peccatorum, ait Theologorum Doctor D. Thom. fit per infusionem gratiae. Quid est gratia? Participatio quaedam esse aeternae, vitaeque aeternae. Dei, sic eam definit Apostolorum Princeps D. Petrus: *Per quam efficiamini diuinae consortes naturae.* Radix quaedam est, & aeternae vitae principium: *Gratia Dei vita aeterna.* Et quia, sicut ait Apostolus Paulus, dicitur gratia, quia gratis datur, & nullis praecedentibus meritis nostris, illam declarauit hic Christus hoc verbo: *Remittuntur tibi peccata tua:* quia sicut remissio peccatorum fit per infusionem gratiae, fit ex mera gratia, Deique liberalitate: *Iustificati gratis per redemptionem, quae Rom. 3. 24 est in Christo Iesu.*

Diuina nota D. Pauli Theologiam. Nobis peccata remittuntur per gratiam, per redemptionem, & solutionem à Christo peractam. Quid in dicas?